

MAGYARORSZÁG

Etnické pomery Slovenska v polovici 19. storočia

*-podľa Geografického slovníka Uhorska od
Eleka Fényesa z roku 1851*

KIADTA

FÉNYES ELEK.

Juraj Majo

I. KÖTET.
Katedra humánnej geografie a
demogeografie PRIF UK

PESTEN, 1851.

NYOMATOTT KOZMA SZÜZSÉVAL.

juraj.majo@fns.uniba.sk

- 1711- postupná a čiastočná stabilizácia pomerov v Uhorsku => záujem uhorských vzdelancov o poznanie pomerov v Uhorsku (prírodných, ľudských)
- autori neobišli ani etnické pomery obcí, resp. stolíc
- etnická štruktúra predmetom sčítania prvý krát až v roku 1850-51.
- Acsády (1896) – rekonštrukcia etnických pomerov na základe priezvisk podľa daňového súpisu v roku 1715: Uhorsko – 2 582 598 obyv., z toho Maďari 1 161 208 a Slováci + Rusíni 454 699

NYOMATOTT KOZMA VÁZULNÁL.

- 1735 - 1742 – Matej Bel – *Notície*
- 1773 – *Lexicon universorum regni Hungariae...*,
kartografická rekonštrukcia v roku 1924 – Petrov
- 1786 – Korabinského lexikón
- 1836-1840 – Fényesove najvýznamnejšie dielo:
Terajší obraz Uhorska... . Územie Slovenska –
Slováci 63 %, Maďari 26,5 %, Nemci 7 %, Rusíni
7,7 %, Židia 3,4 %.
- 1851 – štvorzväzkový geografický slovník
Magyarország geographiai szótára s viacerými
údajmi na úrovni obcí a miest vrátane etnických
a náboženských pomerov

NYOMATOTT KOZMA VÁZULNÁL.

- etnické pomery obcí– uvedené jednoslovne; pri etnicky zmiešaných obciach vznikajú kombinácie podľa veľkosti etnickej skupiny
- kombinácie: slovenská, maďarská, rusínska, nemecká, chorvátska, poľská a židovská
- (náboženské pomery – uvedené číselne podľa vyznaní; jeden z najstarších zdrojov po Tolerančnom patente 1781)
- údaje sú zrejme staršie ako 1851, zrekonštruované do dnešnej adm. štruktúry v počte 2777 obcí

MAGYARORSZÁG

etnická charakteristika obce

počet obcí

slovenská	1658
slovensko – rusínska	48
slovensko - maďarská	41
slovensko – maďarsko - rusínska	4
slovensko – rusínsko - maďarská	4
slovensko – nemecko – židovská	Nové Mesto nad Váhom
slovensko – nemecko - maďarská	6
slovensko – poľsko - nemecká	Mníšek nad Popradom
slovensko – maďarsko – nemecko – židovská	Nitra

MAGYARORSZÁG

etnická charakteristika obce

počet obcí

maďarská	450
maďarsko – slovenská	46
maďarsko – rusínska	30
maďarsko – nemecká	Šamorín, Gbelce a Sládkovičovo
maďarsko – slovensko – nemecká	Bernolákovo, Rimavská Sobota a Nové Zámky
maďarsko – slovensko – rusínska	Sady nad Torysou, Vysoká nad Uhom
maďarsko – rusínsko – slovenská	Pavlovce nad Uhom, Lastovce a Zemplínske Kopčany
maďarsko – nemecko – slovenská	Mojmírovce, Rožňava a Peder

MAGYARORSZÁG

etnická charakteristika obce

počet obcí

rusínska	287
rusínsko - slovenská	45
rusínsko – maďarská	5
rusínsko – nemecká	Jarabina
rusínsko – slovensko – maďarská	6
rusínsko – nemecko – slovenská	Javorina
rusínsko – maďarsko - slovenská	Zemplínsky Branč

PESTEN, 1851.
NYOMATOTT KOZMA VÁZULNÁL.

MAGYARORSZÁG

etnická charakteristika obce

počet obcí

nemecká	44
nemecko – slovenská	14
nemecko – rusínska	Ihľany
nemecko – maďarská	Medzev, Most pri Bratislave
nemecko – chorvátska	Rusovce
nemecko – slovensko – maďarská	Bratislava
nemecko – maďarsko – slovenská	Kežmarok

MAGYARORSZÁG

GEOGRAPHIAI SZÓTÁRA,

etnická charakteristika obce

počet obcí

chorvátska

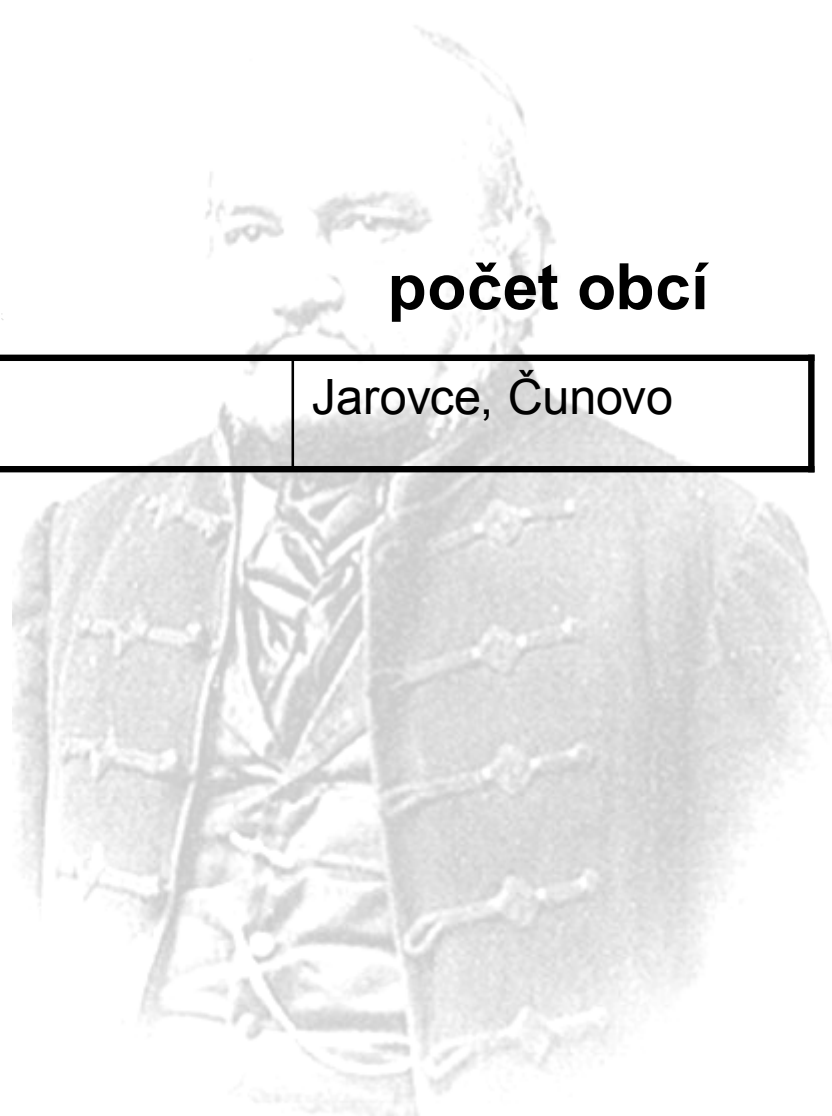
Jarovce, Čunovo

KIADTA

FÉNYES ELEK.

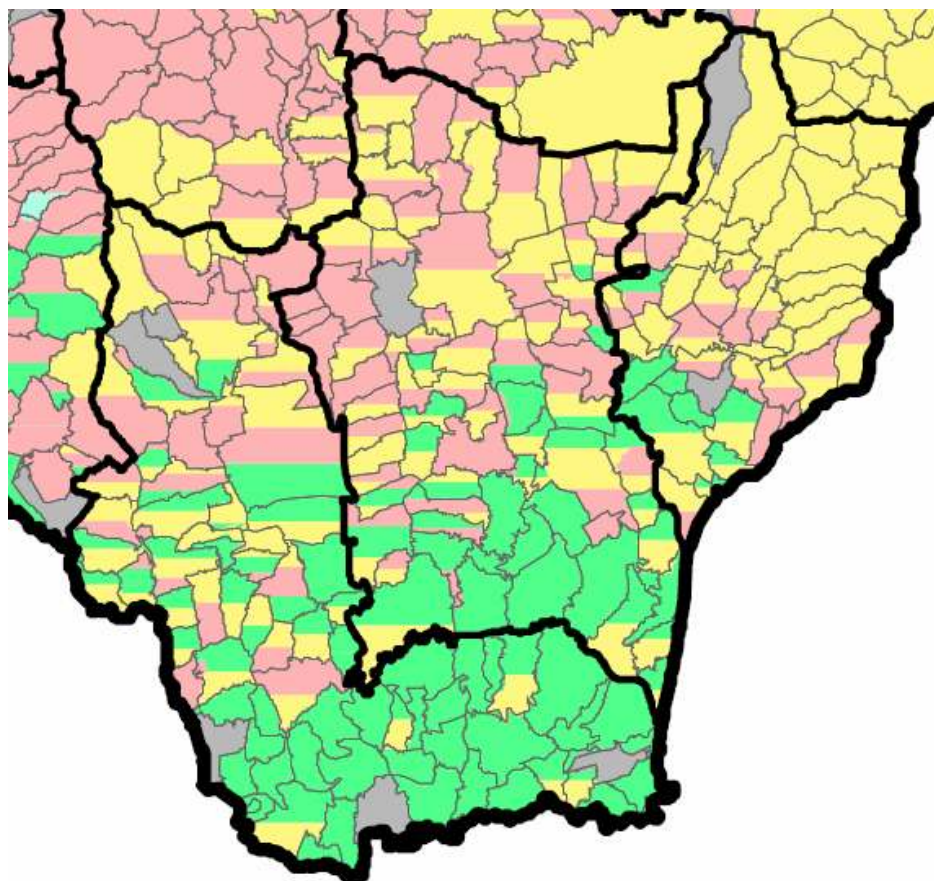
I. KÖTET.

PESTEN, 1851.
NYOMATOTT KOZMA VÁZULNÁL.

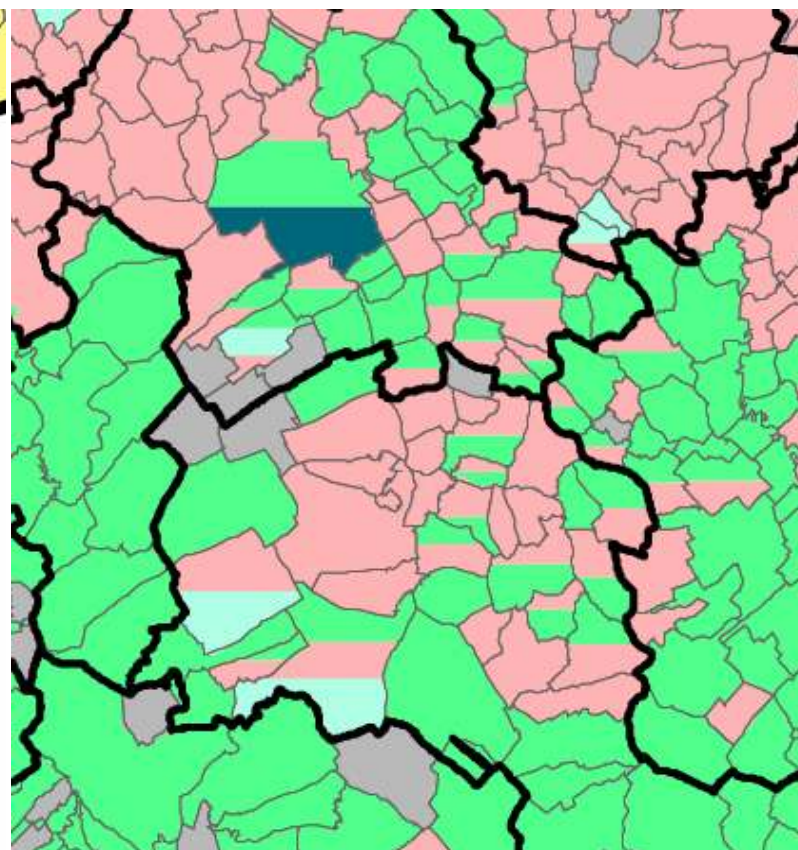

Etnicky najheterogénnejšie oblasti

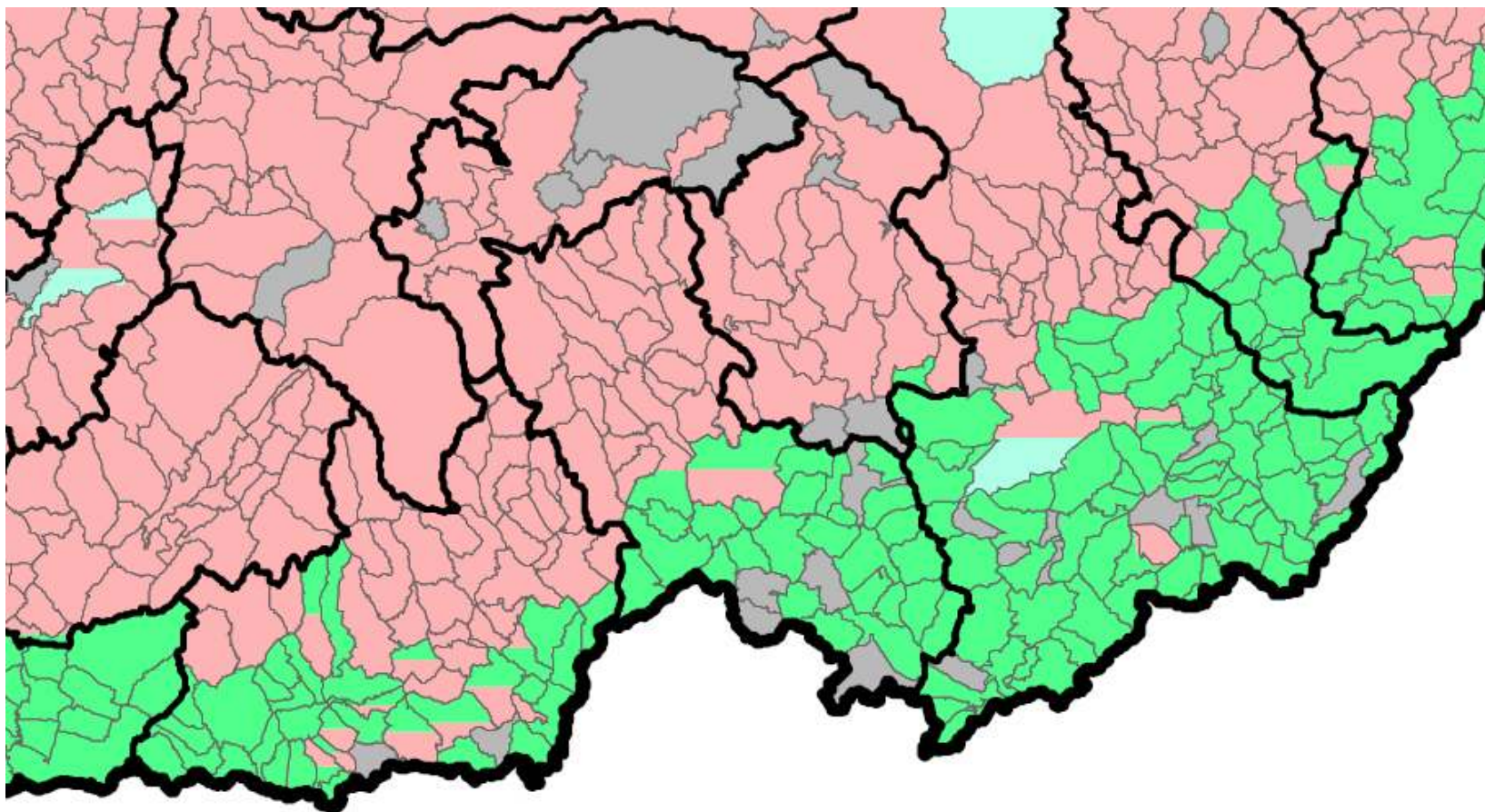
- kontakt rusínskeho, slovenského a maďarského (oblasť východného Slovenska)

- kontakt maďarského a slovenského obyvateľstva (Nové Zámky, Nitra)

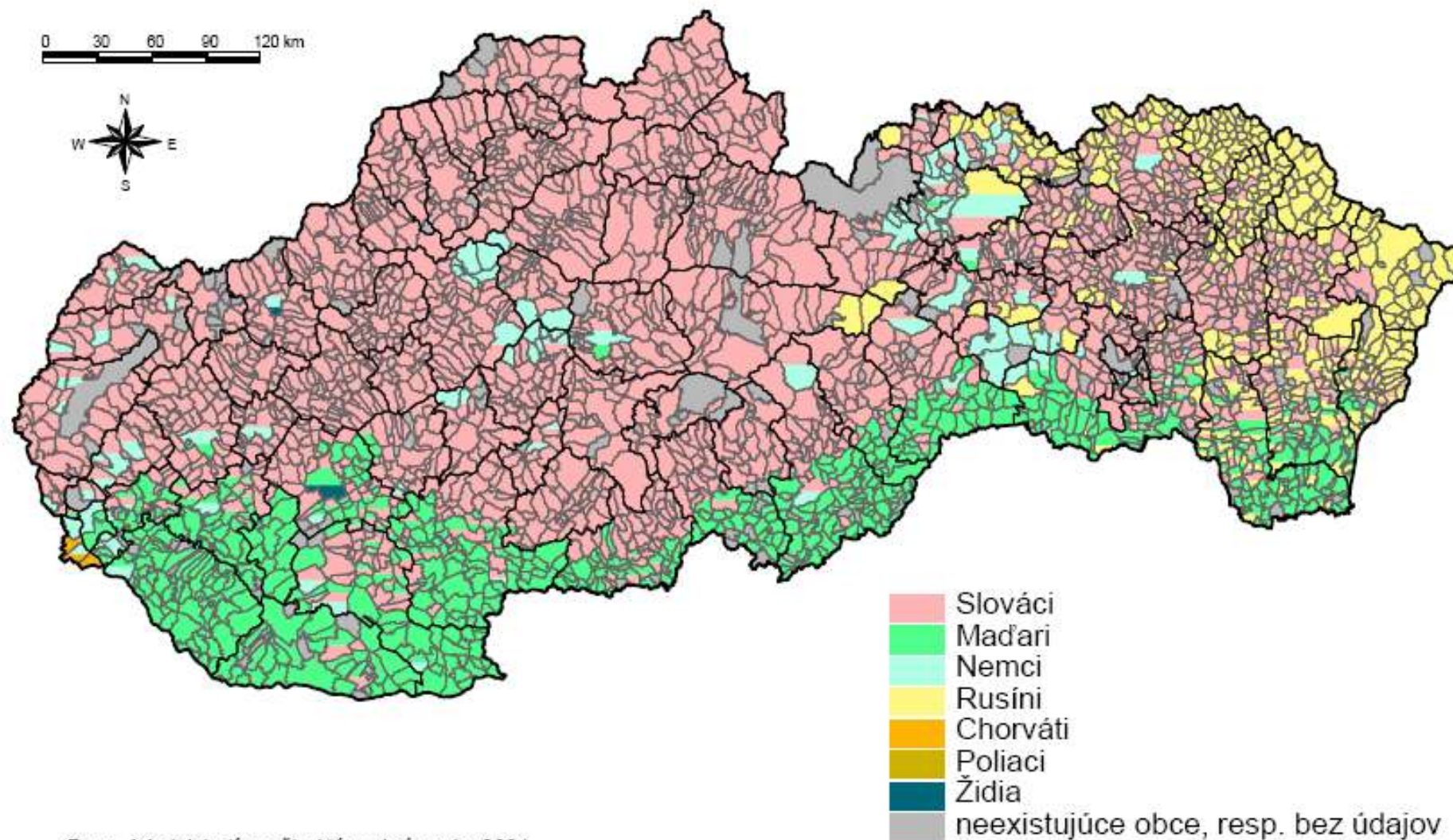

Pomerne ostré slovensko – maďarské etnické rozhranie na juhu stredného Slovenska

Etnická štruktúra obyvateľstva obcí Slovenska

- podľa lexikónu Magyarország geographiai szótára z roku 1851

Pozn. Administratívna štruktúra obcí v roku 2001

MAGYARORSZÁG

GEOGRAPHIAI SZÓTÁRA,

MELLYBEN MINDEN VÁROS, FALU ÉS PUSZTA, BETÜREND BEN
KÖRÜLMÉNYESEN LEJÁRATIK.

Ďakujem za pozornosť !

KIADTA

FÉNYES ELEK.

I. KÖTET.

PESTEN, 1851.
NYOMATOTT KOZMA VÁZULNÁL.

